

คู่มือสื่อสาร
เพื่อความเข้าใจ
คนพิการ

สารบัญ

คำนำ	4
ความพิการ : ข้อเท็จจริง	10
ความพิการในประเทศที่มีโครงการช่วยเหลือคนพิการ ของ ไอแอลโอ -กองทุนความช่วยเหลือจากประเทศไอร์แลนด์ ...	12
ความเชื่อกับความจริง	14
สื่อสามารถช่วยได้	18
ข้อคิดเรื่องความพิการ	22
คำศัพท์	24
ข้อแนะนำในการเสนอรายงาน	26
อนุสัญญาระหว่างประเทศ และมาตรฐานเรื่องความพิการ.....	28
แหล่งอ้างอิงที่เป็นประโยชน์	30
ผลงานด้านข้อมูลข่าวสาร	32

IL O/H. Nguyen

“งานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคนรวมทั้งคนพิการ
คือเป้าหมายสูงสุดของไอแอลโอ
การส่งเสริมสิทธิและศักดิ์ศรี
ของคนพิการคือการสร้างความมั่นใจ
ในอำนาจของตัวเอง เพื่อสร้างเศรษฐกิจ
ที่เข้มแข็งและสังคมที่อุดมสมบูรณ์”

ฮวน โซมาเวีย

ผู้อำนวยการใหญ่

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ไอแอลโอ)

คำนำ

สื่อมวลชน คือโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร อินเทอร์เน็ต สื่อสังสรรค์และอื่นๆ มีบทบาท สำคัญยิ่ง ในการสร้างอิทธิพลต่อแนวคิดสาธารณะและทัศนคติ การเลือกใช้คำรูปภาพและข้อความสามารถกำหนดทั้ง แนวคิด ทัศนคติและพฤติกรรมของผู้รับสาร อีกทั้งยังสามารถชี้แนะว่าอะไรสำคัญหรือไม่สำคัญสำหรับแต่ละ บุคคลและโลกรอบตัวเขา

ภาพลักษณ์ของคนพิการที่ปรากฏในสื่อยิ่งบ่อย ครั้งเท่าไร ย่อมมีผลเท่านั้นในการทำให้สังคมคิด และเชื่อตามที่เราเห็น ในบางรายการที่สื่อมุ่งเสนอ เรื่องราวของคนพิการโดยเฉพาะ เช่นในสารคดีทาง โทรทัศน์นั้น น้อยครั้งมากที่เราจะเห็นภาพคนพิการ เหมือนคนทั่วไป ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการมุ่งเน้นถึง ความเป็นคนพิการและความเป็นผู้มีข้อด้อย หรือไม่ เช่นนั้นก็ก็เป็นคนที่น่าเวทนาหรือไม่ก็เป็นวีรบุรุษ ผู้สร้างวีรกรรมด้วยความพากเพียรเหนือมนุษย์ ในทาง กลับกันหากจะมีการนำเสนอเรื่องราวของคนพิการ รวมอยู่ในรายการประจำของโทรทัศน์หรือวิทยุ นอกเหนือ จากสื่ออื่นๆ แล้วย่อมจะช่วยให้คนพิการมีตัวตนด้วย ความเป็นธรรมและเหมาะสม อีกทั้งยังช่วยหักล้าง ความคิดทางลบอันเป็นปกติวิสัยของคนทั่วไปที่มีต่อ คนพิการด้วย

การนำเสนอเรื่องคนพิการโดยสื่อด้วยความเคารพ ในศักดิ์ศรี สามารถช่วยส่งเสริมให้สังคมยอมรับคนพิการ เข้าร่วมเป็นสมาชิก เรื่องนี้มีความสำคัญยิ่ง ด้วยว่า ประการแรกนั้นคนพิการมีจำนวนราวร้อยละ 10 ของ ประชากรโลก¹ ทว่าคนพิการในฐานะคนกลุ่มหนึ่ง มักถูกเลือกปฏิบัติและกีดกันจากบริการพื้นฐานโดย ทั่วไป อาทิ ด้านสุขภาพอนามัย การศึกษา การฝึก อบรมและโอกาสในการจ้างงาน อันเป็นสาเหตุให้ คนพิการจำนวนมาก รวมทั้งครอบครัวเป็นประชากรที่ ยากจนที่สุดของโลก² และไม่ได้รับการเหลียวแลจาก สังคม ประการที่สอง ในหลายประเทศนั้น คนพิการไม่มี โอกาสรับรู้เรื่องนโยบาย กฎหมาย และแม้กระทั่งการจัด ให้มีบริการทางสังคมที่มีผลต่อตนโดยตรง ช่องว่างใน การรับรู้ เช่นนี้ทำให้คนพิการถูกกีดกันจากการเข้าร่วม กับสังคมส่วนใหญ่ ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจและ การเมืองในการส่งเสริมให้คนพิการได้มีส่วนร่วมอยู่ใน สังคมทั่วไปนั้น จำเป็นต้องเริ่มด้วยการยอมรับว่าคน พิการคือ สมาชิกเต็มขั้นของสังคมและต้องให้ความ เคารพต่อ สิทธิทั้งปวงของคนพิการด้วย อีกทั้งยังต้องมี หลักประกัน ให้คนพิการได้รับบริการขั้นพื้นฐานเช่นเดียวกับ ประชาชนทั่วไป โดยต้องมีการขจัดอุปสรรคกีดขวาง ทั้งทางด้านกายภาพ ทัศนคติ กฎหมาย กฎระเบียบ

นโยบาย และการสื่อสาร อันเป็นปัจจัยวางกันมิให้
คนพิการเข้าร่วมในสังคมได้โดยสมบูรณ์ เหนืออื่นใด
การส่งเสริมความเสมอภาคทางโอกาสและการเข้าถึง
บริการ ตลอดจนข้อมูลข่าวสารสำหรับคนพิการนั้น
ยังสำคัญยิ่งต่อการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ลดความยากจน
อันเป็นวัตถุประสงค์ร่วมกันของประชาคมระหว่างประเทศ
แนวปฏิบัติในคู่มือนี้คือการเสนอคำแนะนำให้สื่อมวลชน
มุ่งส่งเสริมและสร้างสรรค์ภาพลักษณ์ของทั้งหญิง
และชายผู้พิการในฐานะสมาชิกของสังคม โดยปราศจาก
บรรยากาศแห่งการเลือกปฏิบัติ และความไม่เท่าเทียม

ทางโอกาสสำหรับคนพิการ ในระบบเศรษฐกิจและสังคม
ทุกระดับ อนึ่งเรื่องนี้ยังเกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้ปฏิบัติ
หน้าที่เป็นบรรณาธิการสื่อโดยรวม อนึ่งแนวปฏิบัตินี้ยัง
สะท้อนถึงพันธกิจของโครงการช่วยเหลือระหว่างองค์การ
แรงงานระหว่างประเทศและกองทุนความช่วยเหลือจาก
ประเทศไอร์แลนด์เพื่อส่งเสริมงานที่มีคุณค่าสำหรับหญิง
และชายผู้พิการในการเข้าร่วมโครงการนี้ ภายใต้การ
ส่งเสริมความสามารถในการทำงานและการจ้างงาน

คู่มือนี้จัดทำเพื่อเป็นแนวปฏิบัติสำหรับบรรณาธิการ ผู้สื่อข่าว ผู้ประกาศข่าว ผู้ผลิตรายการ ผู้สร้างโปรแกรมและผู้นำเสนอ อนึ่งยังเหมาะสำหรับผู้ทำหน้าที่บรรณาธิการสื่อออนไลน์ และสื่อมัลติมีเดียทั่วไปด้วย

ในปี 2543 ประมุขแห่งรัฐและรัฐบาลในองค์การสหประชาชาติร่วมกันประกาศปฏิญญาสหประชาชาติ (United Nations Millennium Declaration) เพื่อให้ปฏิญญานี้มีผลทางปฏิบัติ จึงมีการร่วมกันกำหนดเป้าหมายเพื่อการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (MDG) รวมแปดประการ โดยประมุขแห่งรัฐทั่วโลกและสถาบันเพื่อการพัฒนาที่สำคัญ MDG คือเป้าหมายที่วัดผลได้รวมแปดข้อ เพื่อต่อสู้กับความยากจน และมีติหลากหลายของความยากจน ทั้งนี้โดยกำหนดให้บรรลุผลภายในปี 2558

เป้าหมายดังกล่าวคือ

- ขจัดความยากจนและความหิวโหยขั้นสาหัส
- จัดให้มีการศึกษาระดับประถมโดยถ้วนหน้า
- ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและความเข้มแข็งของสตรี
- ลดอัตราการตายในเด็ก
- ส่งเสริมสุขภาพมารดา
- ต่อสู้ป้องกัน เอชไอวีและเอดส์ มาเลเรียและโรคภัยอื่นๆ
- สร้างหลักประกันเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน
- สร้างหุ้นส่วนแห่งโลกเพื่อการพัฒนา

ความพิการ

คำว่าความพิการ(disability) มีความหมายกว้างขวาง
ครอบคลุมความไม่สมประกอบทางกายภาพ ประสาท
สัมผัสความสามารถทางปัญญาหรือจิตวิทยา
สังคม ซึ่งอาจมีหรือไม่มีผลกระทบต่อความสามารถ
ของบุคคลในการทำกิจกรรมต่างๆ ในแต่ละวัน
รวมทั้งการทำงานด้วย

มีหญิงและชายผู้พิการทำงานอยู่ในทุกภาคส่วนของ
ระบบเศรษฐกิจ และในบทบาทของทุกหน้าที่ซึ่งหลาย
คนได้แสดงให้เห็นว่าหากมีโอกาสและการปรับตัวอย่าง
เหมาะสมเพื่องานนั้นหรือด้วยสิ่งแวดล้อมแล้ว ทุกคน
ล้วนสามารถสร้างคุณประโยชน์ให้แก่โลกแห่งการทํ
งานได้

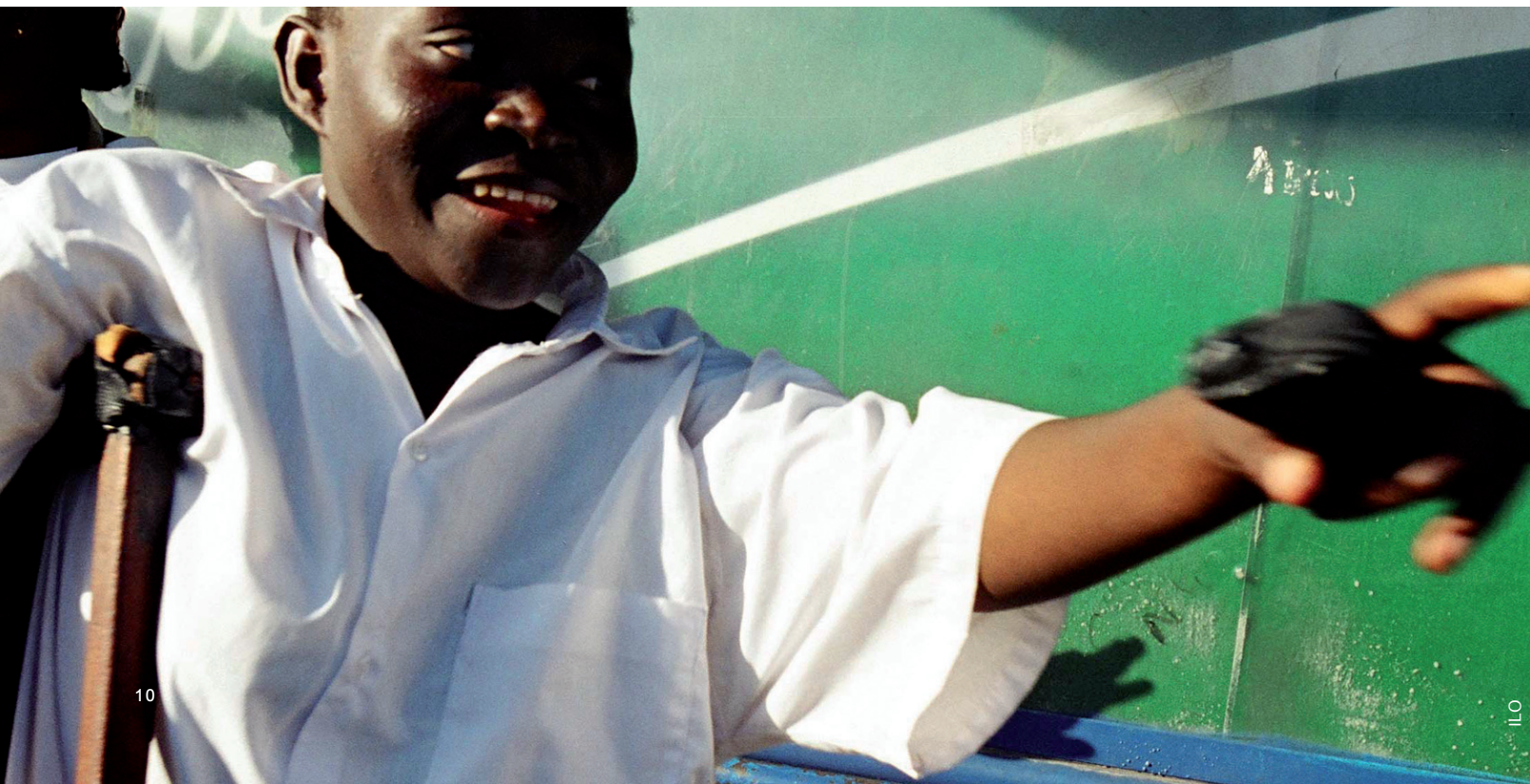

ILO/L. Yau Wan

ILO

ข้อเท็จจริง บางประการ ของคนพิการ

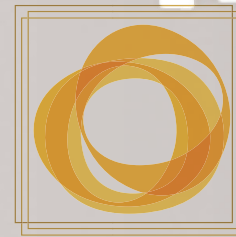
- หนึ่งในสิบของประชากรโลก หรือ 650 ล้านคน ใช้ชีวิตด้วยความพิการ และประมาณ 470 ล้านคน อยู่ในวัยทำงาน
- ร้อยละแปดสิบของคนพิการในประเทศกำลังพัฒนาดำรงชีวิตอยู่ต่ำกว่าเส้นความยากจน ตามข้อมูลขององค์การสหประชาชาติ คนพิการกลุ่มใหญ่ที่สุดในประเทศกำลังพัฒนาอาศัยอยู่ในเขตชนบท และมีโอกาสได้รับบริการต่างๆ จำกัดมาก
- ธนาคารโลกประมาณการว่าร้อยละ 20 ของคนจนในโลกเป็นคนพิการ
- คนพิการที่มีการจ้างงานมักทำงานที่มีค่าจ้างต่ำมีโอกาสก้าวหน้าขึ้นน้อยและมีสภาพการทำงานที่ย่ำแย่
- ความพิการส่งผลกระทบมิใช่เฉพาะต่อคนพิการเท่านั้น ทว่าต่อครอบครัวของพวกเขาด้วย กล่าวคือผู้ที่ต้องดูแลสมาชิกในครอบครัวที่เป็นคนพิการนั้นมักต้องลาออกจากงานเพื่อมาทำหน้าที่นี้ ยิ่งกว่านั้นทั้งผู้ดูแลคนพิการในครอบครัวเดียวกันมักประสบความทุกข์ยากด้านการเงินมากกว่าประชากรทั่วไป⁴
- สิทธิของคนพิการถูกละเมิดไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่งในทุกประเทศทั่วโลก⁵
- มากกว่าร้อยละ 90 ของเด็กพิการในประเทศกำลังพัฒนาไม่ได้เข้าเรียนในโรงเรียน ตามรายงานของยูนิเซฟ (UNICEF) ⁶
- คนพิการมักมีโอกาสดำรงงานน้อยกว่าคนไม่พิการ
- อัตราการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ที่เป็นคนพิการอยู่ในระดับต่ำคือเพียงร้อยละ 3 ในจำนวนนี้ร้อยละ 1 เป็นสตรีพิการตามรายงานของยูเอ็นดีพี (UNDP) ⁷
- ความยากจนและความพิการมีความเชื่อมโยงกัน คนจนมักมีความพิการอย่างใดอย่างหนึ่ง อันเนื่องมาจากสภาพความเป็นอยู่ ความพิการนั้นจะทำให้คนยากจนยิ่งกว่าเดิมเพราะขีดจำกัดเรื่องการศึกษาและการพัฒนาฝีมือในการทำงาน
- สตรีพิการเผชิญความท้าทายเป็นสองเท่าคือการถูกกีดกันทั้งทางเพศและทั้งความพิการ

ความพิการ ⁸
ในประเทศ
ที่มีโครงการ
ช่วยเหลือคนพิการ
ของไอแอลโอ-
กองทุนความช่วยเหลือ
จากประเทศไอร์แลนด์

คนพิการได้แสดงให้เห็นว่าหากมีโอกาสและการปรับตัวที่เหมาะสมกับการทำงาน หรือด้วยสิ่งแวดล้อมแล้ว
ทุกคนล้วนสามารถสร้างคุณประโยชน์ต่อที่ทำงาน

ประเทศ	ผู้พิการ
กัมพูชา	700,000 ⁹
จีน	83,000,000 ¹⁰
เอธิโอเปีย	อีก 5 คนจะครบ 8,000,000 ¹¹
เคนยา	3,000,000 ¹²
ลาว	400,000 ¹³
แทนซาเนีย (สาธารณรัฐ)	3,000,000 ¹⁴
ไทย	2,000,000 ¹⁵
อุกันดา	5,000,000 ¹⁶
เวียดนาม	ประมาณการระหว่าง 8 ถึง 12,000,000 ¹⁷
แซมเบีย	จาก 690,000 ถึง 1,000,000 ¹⁸

นับรวมเราด้วย!

“หญิงและชายพิการ ต้องการให้ ‘นับรวมเรา’ ไว้ในนโยบายตลาดแรงงานโดยมีกฎหมาย
รับรองสิทธิ อีกทั้งยังต้องการให้ ‘นับรวมเรา’ ไว้ในโครงการบริการต่างๆ ของรัฐ ซึ่งรวม
ถึงการฝึกอบรมอาชีพ ตลอดจนความช่วยเหลือเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่ตลาดแรงงาน”

มาร์ลี แม็ทลิน ผู้ได้รับรางวัลและเป็นตัวแทนคนพิการ

ILO/A. Minchin

ความพิการ
ความเชื่อ
กับความจริง

ILO

ความเชื่อ

ไม่มีคนพิการ
มากมายเท่าไรนัก
ดังนั้นความพิการ
จึงไม่ใช่ปัญหา

ความพิการ
คือปัญหาสุขภาพ

ผู้มีความพิการ
ไม่สามารถทำงาน
ตามมาตรฐาน
จึงมีความเสี่ยงใน
การจ้างงาน

ความจริง

คนพิการปรากฏอยู่ในทุกสังคม บางคนก็อยู่อย่างหลบซ่อนหรือถูกกีดกันไม่ว่าจะในบ้านของตัวเองหรือในสถาบันต่างๆ เพราะตราบาปทางสังคมทั้งนี้อาจเป็นเพราะอุปสรรคทางกายภาพทัศนคติ กฎหมาย กฎระเบียบนโยบายการสื่อสาร ซึ่งล้วนเป็นการจำกัดโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ยิ่งกว่านั้นความพิการยังอาจมองไม่เห็น ผู้มีความพิการบางคนอาจไม่เคยคิดว่าตนเป็นผู้พิการ

สุขภาพเป็นเรื่องสำคัญสำหรับทุกคน ไม่ว่าจะเป็นผู้พิการหรือไม่ ทว่าสุขภาพนั้นมีค่าประเด็นสำคัญที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบางกรณี เพราะว่าการเข้าร่วมในโลกแห่งการทำงานหรือในสังคมของคนพิการนั้น โดยทั่วไปแล้วขึ้นอยู่กับพิจารณาหลายด้าน นอกเหนือจากความไม่สมประกอบซึ่งได้แก่การดำรงชีวิตทั่วไป การศึกษา ประสิทธิภาพ ทักษะ และการเข้าร่วมในประชาสังคม ฯลฯ

บริษัทดูปองต์ซึ่งจำหน่ายเคมีภัณฑ์และบริการของอเมริกาเป็นหนึ่งในบริษัทกลุ่มแรกที่มีการวัดผลงานของพนักงานพิการซึ่งทำมานานกว่าสามสิบปีแล้ว นับแต่ช่วงต้นทศวรรษ 1970 ดูปองต์รายงานว่าพนักงานพิการทำงานได้เท่าเทียมหรือดีกว่าผู้ไม่พิการ ในเรื่องความปลอดภัย การทำงานตามหน้าที่ การเข้าทำงานและความมั่นคงด้านการเปลี่ยนงาน¹⁹ ซึ่งปรากฏว่าการสำรวจนายจ้างในประเทศออสเตรเลีย เนเธอร์แลนด์ และสหราชอาณาจักร²⁰ มีความเห็นตรงกัน

ความเชื่อ

การเข้าถึงบริการด้วย
ทางลาด แก้อัฒจันทร์ และ
ห้องสุขาสำหรับคนพิการ

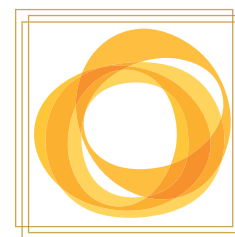
การปรับเปลี่ยน
สถานประกอบการ
สำหรับคนงาน
พิการ
มีค่าใช้จ่ายที่จำเป็น
พอสมควร

ความจริง

การเข้าถึงบริการเกี่ยวข้องอย่างยิ่งกับการออกแบบ และการคำนึงถึงความต้องการของบุคคล ไม่ว่าจะมีความพิการหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งรูปร่าง ลักษณะ เช่นสี สัญญาณเสียงดังที่ติดตั้งไว้ที่ทางข้ามถนน ความแตกต่างของระดับเสียง ผิวหน้า ระบบขยายการรับฟัง (อาทิ 'ระบบลูป') การให้ข้อมูลข่าวสาร และป้ายบอกทาง รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ การเข้าถึงบริการได้โดยง่ายย่อมเป็นผลดีต่อทุกคน ²¹

การปรับเปลี่ยนที่ทำงานให้เหมาะสมในหมายถึงการจัดให้มีมาตรการหรือการดำเนินการโดยนายจ้างเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการหรือเพื่อเข้าการปรับเปลี่ยนที่ทำงานร่วมในการฝึกอบรมตามมาตรฐานเดียวกันกับคนปกติ คนงานพิการ ส่วนมากไม่ต้องการการปรับเปลี่ยนเป็นพิเศษแต่อย่างใด และค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ที่ต้องการการปรับเปลี่ยนสถานประกอบการให้เหมาะสมก็ต่ำกว่าที่นายจ้างหลายคนคิดไว้ ตามรายงานจากการศึกษาของเครือข่ายอำนวยความสะดวกในการทำงานแห่งสหรัฐ (Job Accommodation Network United States) ปรากฏว่าร้อยละ 15 ไม่ต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการปรับเปลี่ยนใดๆ ร้อยละ 51 มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 1 ถึง 500 ดอลลาร์ ร้อยละ 12 มีค่าใช้จ่ายระหว่าง 501 ถึง 1,000 ดอลลาร์ และร้อยละ 22 เสียค่าใช้จ่ายมากกว่า 1,000 ดอลลาร์ ²²

เครือข่ายคนพิการในการกระจายเสียงและอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (BCIDN) นำผู้ประกอบการกระจายเสียงรายใหญ่ในสหราชอาณาจักรมาสำรวจและบ่งชี้ปัญหาของคนพิการ ในด้านที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสื่อมวลชน บริษัทการกระจายเสียงแห่งราชอาณาจักร (BBC) ในฐานะสมาชิกรายหนึ่งของ BCIDN รับหน้าที่สำรวจเรื่องโอกาสที่เท่าเทียมกันและความหลากหลายซึ่งสะท้อนถึงผู้ฟังจำนวนมาก ทั้งนี้โดยมุ่งหมายให้แผนงานด้านคนพิการช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนพิการทั้งด้านวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ เพื่อส่งเสริมให้คนพิการเข้ามาร่วมในกำลังแรงงานทุกด้านมากขึ้น เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงบริการ ทั้งในด้านที่มีการออกอากาศและไม่มี และเพื่อให้มีหลักประกันในการเข้าถึงอาคารที่ทำงาน ²³ โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมเรื่องนโยบายด้านความพิการของ BBC จาก <http://www.bbc.co.uk/about-thebbc/policies/aiversity.shtml#commitments>

การเปรียบเทียบระหว่างวิธีการแพทย์และทางสังคมสำหรับคนพิการ

การมุ่งพิจารณาเฉพาะความไม่สมประกอบหรือความพิการในฐานะบุคคลที่ต้อง “รับการรักษา” นั้นเรียกว่า “วิธีการแพทย์” หรือเพื่อพิจารณาความพิการ ซึ่งส่วนใหญ่มักมองข้ามขีดความสามารถของคนพิการ ในทางกลับกัน “วิธีการสังคม” นั้นคือการพิจารณาปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของคนพิการอันเนื่องมาจากวิธีการสร้างและจัดองค์กรของสังคม รวมทั้งทัศนคติและสมมุติฐานที่ผิดพลาดเกี่ยวกับคนพิการผนวกกับความไม่สมประกอบของบุคคลนั้น

ILO/H. Nghi Phan

ความพิการ
สื่อสามารถ
ช่วยได้

ILO/S. Clark

วิธีที่สื่อนำเสนอภาพลักษณ์ความสามารถช่วยให้สังคมมีความตระหนักเพิ่มขึ้นในความเป็นจริงที่ผู้พิการต้องประสบช่วยลดทัศนคติทางลบอคติต่างๆ ตลอดจนการกระทำที่เป็นอันตราย อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมความตระหนักถึงขีดความสามารถและการมีส่วนร่วม

สร้างคุณประโยชน์เวลาออกอากาศ (ช่วงที่อัตราการรับฟังสูงสุดและเวลาอื่น)วิธีการนำเสนอ นำเสนอบ่อยเท่าไร และการใช้ภาษาล้วนสามารถช่วยสร้างทัศนคติทางบวก ความเคารพในสิทธิและศักดิ์ศรีของคนพิการ รวมทั้งช่วยส่งเสริมการเข้าร่วมอยู่ในสังคมด้วย

ในกรุงปักกิ่งศูนย์แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม“หนึ่งบวกหนึ่ง”(OnePlusOneCulturalExchangeCentre) เป็นสื่อที่ดำเนินการโดยนักหนังสือพิมพ์ที่เป็นคนพิการทั้งคณะ ในปี 2551 เจ้าหน้าที่สองคนของบริษัทได้รับเกียรติให้เป็นผู้สื่อข่าวพิการของจีนเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์แห่งกีฬาโอลิมปิกปัจจุบันการกระจายเสียงของศูนย์นี้รับฟังได้เกือบทั่วประเทศจีน²⁴

ILO/A. Florentje

สิ่งที่สื่อสามารถทำได้เพื่อสนับสนุนการเสนอข่าวและภาพลักษณ์ที่สร้างสรรค์ด้านความพิการและคนพิการ

- สร้างความตระหนักในปัญหาที่คนพิการต้องเผชิญ และประเด็นปัญหาเรื่องความพิการตลอดจนปัจจัยที่สร้างปัญหา และสร้างตราใบให้คนพิการ
- เปิดประเด็นเรื่องความพิการต่อเวทีสาธารณะ เพื่อท้าทายความคิดที่ว่าเป็นเรื่องต้องห้าม
- ยกตัวอย่างคนพิการ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านการให้บริการและด้านต่างๆ เป็นผู้ช่วยและเป็นแหล่งสนับสนุนสำหรับครอบครัวและชุมชน
- เรียกร้องให้มีทรัพยากรเพื่อแก้ปัญหาการกีดกันคนพิการจากสังคมทั่วไป จากชีวิตทางเศรษฐกิจและการเมืองและเพื่อเอาชนะการขาดโอกาสเข้าถึงการพัฒนาส่วนใหญ่ที่รวมถึงบริการด้านสุขภาพ การศึกษา อาหาร ที่อยู่อาศัย การจ้างงานและที่ดิน
- ส่งเสริมนโยบายผลิตภัณฑ์บริการและสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนการเข้าร่วมในการพัฒนาอย่างเต็มที่ของคนทั่วไป รวมทั้งคนพิการ
- เผยแพร่ข้อมูลเรื่องการติดต่อเพื่อบริการสนับสนุน รวมทั้งการแจ้งถึงแหล่งให้ความช่วยเหลือทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติที่ทำบพทความหรือโครงการเพื่อให้คนพิการและครอบครัวได้รับข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งข้อมูลเรื่องการปรับปรุงนโยบายแห่งชาติและโครงการต่างๆ ด้วย
- ส่งเสริมข่าวสารในเรื่องที่มีคนพิการร่วมอยู่ในชุมชนต่างๆ ทั่วทุกมุมโลก บุคคลเหล่านี้ล้วนมีสภาวะอารมณ์ ความสนใจ ความฉลาดเฉลียว ทักษะ และพฤติกรรมเช่นเดียวกับประชาชนกลุ่มอื่น และควรสะท้อนให้เห็นถึงความซับซ้อนในบุคลิกภาพและประสบการณ์ เช่นเดียวกันกับประชาชนกลุ่มอื่นในวัยและสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน

ILO/G. Amarasinghe

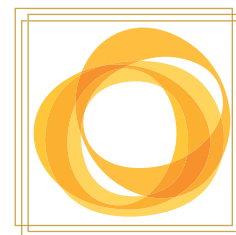
ข้อคิด
เรื่อง
ความพิการ

ILO/N. Minh Tran

- แนวโน้มในชุมชนของท่านเป็นเช่นไร ในการเปิดโอกาสเพื่อการจ้างงานสำหรับคนพิการทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน
- ในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ คนงานพิการเสี่ยงต่อการสูญเสียการจ้างงานหรือไม่
- ในชุมชนของท่านมีองค์กรใดบ้างที่ช่วยสนับสนุนให้คนพิการเข้าร่วมในที่ทำงาน องค์กรดังกล่าวให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษอย่างไรบ้าง
- ชุมชนของท่านมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรหรือไม่ เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเข้าถึงการจ้างงานของคนพิการมากขึ้น
- เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ โครงการจัดเงินสนับสนุนหรือการบริการสำหรับคนพิการในประเทศของท่านเป็นอย่างไร
- ประเทศหรือองค์กรของท่านมีมาตรการอะไรบ้างที่แสดงว่ามีการพิจารณานโยบายเรื่องความพิการมาไว้ในนโยบายและโครงการพัฒนาแห่งชาติ
- คนพิการในประเทศของท่านมีศักยภาพในอำนาจการซื้อ หรือรายได้เพื่อการใช้จ่ายเช่นไร

อำนาจในการใช้จ่ายของคนพิการมีมากพอสมควร อาทิ ในสหราชอาณาจักรประมาณการว่ามี 80,000 ล้านดอลลาร์ ในสหรัฐอเมริกา มี 220,000 ล้านดอลลาร์ ในแคนาดามี 50,000 ล้านดอลลาร์²⁵

คำศัพท์เรื่อง ความพิการ

ทั้งถ้อยคำและภาพที่ใช้อธิบายถึงบุคคล
หรือสถานการณ์สามารถส่งผลทั้งทางบวก
และทางลบ จงหลีกเลี่ยงการเอ่ยถึงบุคคล
ตามลักษณะความพิการ แต่จงเอ่ยถึงบุคคล
โดยไม่พูดถึงความพิการ

คำพูดที่ควรหลีกเลี่ยง	คำพูดที่ควรใช้
เป็นโรคสมองเสื่อม สมองเป็นอัมพาต ฯลฯ	คนที่มีความพิการทางสมอง คนพิการทางสมอง คนพิการซีพี
คำสาป ชักกระตุก	คนที่มีอาการเกร็ง หรือชัก
เกิดมาพิการ ไม่สมประกอบ	คนที่เกิดมาพิการ คนพิการแต่กำเนิด
พวกตาบอด คนสายตาไม่สมประกอบ	คนตาบอด คนพิการทางการเห็น
ตัวติดกับเก้าอี้ล้อเข็น ถูกมัดติดเก้าอี้ล้อเข็น	ผู้ใช้เก้าอี้ล้อเข็น คนพิการที่ใช้รถเข็น
จิตฟั่นเฟือน สติวิปลาส วิกลจริต บ้า จิต เสื่อม จิตเภท	คนพิการทางจิต คนพิการจิตเภท
คนง่อย / คนขาเป๋	คนพิการทางกาย คนพิการทางการเคลื่อนไหว คนที่เดินด้วยไม้ค้ำยัน คนที่เดินด้วยอุปกรณ์ช่วยเดิน
หนวก-ใบ้ ใบ้หนวก	คนหูหนวก คนพิการทางการได้ยิน
ชุมชนคนพิการ	ชุมชนของคนพิการ
พวกพิการ	คนพิการ คนที่มีความพิการ หญิง/สตรีหรือชาย/บุรุษพิการ *คนพิการ
คนแะระ	คนรูปร่างเล็ก
ที่นั่ง ที่จอดรถ ห้องน้ำสำหรับคนพิการ	ที่นั่ง ที่จอดรถ ห้องน้ำ ที่เข้าถึงได้
คนไม่เต็มบาท อาการไม่ครบ 32	คนพิการ
ปัญญาอ่อน โง่มาก เบบปัญญา เชื่องช้า	คนพิการทางปัญญา คนพิการทางการเรียนรู้
พวกมองโกลอยด์	คนพิการดาวน์ซินโดรม
คนปกติ	คนไม่พิการ คนที่ไม่พิการ
ชักกระตุก ลมบ้าหมู	คนพิการกล้ามเนื้อกระตุก
ทุกข์ทรมาน ด้วยความ พิการพิการ	คนที่มีความพิการอย่างใดอย่างหนึ่ง คนพิการทางสมอง คนพิการซีพี ฯลฯ (ความพิการไม่ใช่ความทุกข์ทรมาน)

ที่มา : คัดจากภาษาสำหรับผู้พิการเรื่อง "Together We Rock!" http://www.togetherwerock.com/pdfs/Draper_SugguidLang_Nov14.pdf, ใน ILO Media Guidelines ใช้ทั้งคำว่า "คนผู้มีความพิการ" และ "คนพิการ"

ความพิการ
ข้อแนะนำใน
การเสนอรายงาน

- หลีกเลี่ยงการใช้ป้ายติดชื่อ เครื่องหมายหรือคำนิยามที่แบ่งประเภทหรือทำให้บุคคลไม่มีตัวตนชัดเจน ซึ่งเป็นการสร้างภาพลักษณ์ทางลบให้บุคคลหรือกลุ่มคน ป้ายที่ใช้คำว่า “พิการ” หรือ “โรคจิต” สร้างความรู้สึกทางลบหรือความเชื่อที่ผิดจรรยาวัตระวังในการใช้ป้ายปิดและข้อความในป้ายนั้น
- ให้คนพิการพูดเพื่อตัวเอง จากประสบการณ์เราพบว่าเมื่อคนพิการพูดด้วยความมั่นใจและด้วยอำนาจหน้าที่ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผู้ฟังที่ไม่ใช่คนพิการจะเชื่อถือในความเป็นผู้ทรงความรู้ของคนพิการ²⁶
- สนับสนุนให้สาธารณชนเข้าใจปัญหาที่คนพิการต้องเผชิญอยู่
- เปิดโปงความเชื่อที่ผิดเรื่องความพิการ (ดูเรื่อง “ความเชื่อกับความจริง”)
- ให้ข้อมูลที่เป็นความจริง การเสนอเรื่องราวของสื่อจะมีประสิทธิผลมากขึ้นหากช่วยให้คนไม่พิการเข้าใจความเป็นจริงมากขึ้น หากพบเห็นหญิงชายหรือเด็กพิการครั้งต่อไป²⁷ เป็นต้นว่าให้คำแนะนำง่ายๆว่า “ควรพูดกับคนที่หูพิการอย่างไร” (คำตอบคือ พูดให้ชัดเจนตามปกติให้เขาอ่าน

จากปาก เขียนข้อความในกระดาษดูจากการแสดงออกของเขา)

- ติดต่อสื่อสารกับองค์กรของคนพิการ หรือทำงานเพื่อคนพิการ พูดกับผู้แทนขององค์กรคนพิการเพื่อให้รู้ถึงเหตุการณ์ใหม่ ที่มีผลกระทบต่อกคนพิการ หาโอกาสนำเสนอเรื่องความพิการในวันคนพิการสากลประจำปีทุกวันที่ 3 ธันวาคม ใช้โอกาสวันเฉลิมฉลองของโลกหรือระหว่างประเทศอื่นๆ เช่นวันสตรีสากล (8 มีนาคม) วันต่อต้านการใช้แรงงานเด็กโลก (12 มิถุนายน) วันเอดส์โลก (11 ธันวาคม) เพื่อการเชื่อมโยงกับความพิการ
- ทำงานร่วมกับนักข่าวหรือนักหนังสือพิมพ์ที่เป็นคนพิการหรือที่มีสมาชิกในครอบครัวเป็นคนพิการ เพื่อสนับสนุนการนำเสนอเรื่องคนพิการ
- จงอย่าสละดี “วีรบุรุษ” คนพิการจนเกินเหตุ ถึงแม้สาธารณชนจะชื่นชม “ยอดวีรบุรุษ” แต่การเสนอภาพลักษณ์คนพิการเป็นซูเปอร์สตาร์ อาจทำให้เกิดความคาดหวังที่เป็นไปไม่ได้ที่จะให้คนพิการทุกคนมีความสามารถในระดับเดียวกันนั้น

ILO/R. Kapur

อนุสัญญา
ระหว่างประเทศ
และมาตรฐาน
เรื่องความพิการ

ILO/A. Maasho

อนุสัญญาไอแอลโอว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิแรงงาน สำหรับบุคคลพิการ

อนุสัญญาไอแอลโอว่าด้วยการเลือกปฏิบัติในการจ้างงาน
และการประกอบอาชีพ, ค.ศ. 1958 (ฉบับที่ 111)

เลือกปฏิบัติในการจ้างงานที่มีอยู่ทั่วโลก ทำให้ชายและหญิง
ตลอดจน คนพิการจำนวนมากหมดโอกาสเข้าร่วมในตลาด
แรงงานและใช้ศักยภาพของตนโดยเต็มที่ ดังนั้นอนุสัญญา
ฉบับที่ 111 ว่าด้วยการเลือกปฏิบัติในการจ้างงานจึงนับว่า
เป็นอนุสัญญาสำคัญฉบับหนึ่งของไอแอลโอ

อนุสัญญาไอแอลโอว่าด้วยการฟื้นฟูอาชีพและการจ้างงาน
(คนพิการ) ค.ศ. 1983 (ฉบับที่ 159)

อนุสัญญาฉบับที่ 159 ซึ่งมากกว่า 80 ประเทศให้สัตยาบัน
กำหนดให้ผู้แทนขององค์กรนายจ้างและคนงานรวมทั้งของ
คนพิการ เข้าร่วมปรึกษาหารือในการดำเนินการตาม
นโยบายแห่งชาติว่าด้วยการฟื้นฟูอาชีพและการจ้างงาน

อนุสัญญาที่ครอบคลุมสิทธิมนุษยชนทุกประการ สำหรับบุคคลผู้มีความพิการ

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิของบุคคลผู้มีความ
พิการ (UNCRPD)

CRPDซึ่งมีการบังคับใช้เมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ. 2008 นับเป็น
สนธิสัญญาที่ครอบคลุมสิทธิมนุษยชนทุกประการฉบับแรก
ของศตวรรษที่ 21 นี้ โดยเป็นฉบับแรกอีกเช่นกันที่เจาะจง
เฉพาะคนพิการ อนุสัญญานี้ส่งเสริมให้คนพิการมีส่วน
เข้าร่วมอย่างเต็มที่ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม
และการเมือง อีกทั้งยังมุ่งเน้นให้มีความพยายามทั้งระดับชาติ
และระดับระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อขจัดการเลือก

ของคนพิการแนวปฏิบัติว่าด้วยการปรึกษาหารือกับผู้มีส่วน
ได้เสียสำคัญนี้คือหลักการสำคัญเช่นกันของอนุสัญญา
สหประชาชาติว่าด้วยสิทธิของคนพิการ (ดูข้างล่าง)

แนวปฏิบัติ:การจัดการความพิการในสถานประกอบการ
ค.ศ. 2002

แนวปฏิบัติฉบับนี้เป็นการเพิ่มเติมมาตรฐานของไอแอลโอ
เพื่อส่งเสริมการจ้างงานสำหรับบุคคลผู้มีความพิการ อีกทั้ง
ยังสะท้อนถึงความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในการสร้างความเข้าใจ
เรื่องความพิการ ตลอดจนในกฎหมาย นโยบายและการ
ให้บริการต่อบุคคลผู้มีความพิการนับแต่ปี ค.ศ. 1983 เป็นต้นมา
แม้เอกสารนี้จะไม่มีข้อผูกพัน แต่หากนายจ้างยอมรับแนว
ปฏิบัตินี้แล้วก็ควรเต็มใจปฏิบัติตามกฎระเบียบปฏิบัติ
ในเอกสารนี้

ปฏิบัติอันเนื่องด้วยความพิการและส่งเสริมการเข้ามามีส่วน
ร่วมอย่างสร้างสรรค์

มาตรา 27 เกี่ยวข้องโดยตรงกับสิทธิของคนพิการในการทำงาน
และการจ้างงาน ตลอดจนมุ่งเน้นสิทธิในการมีโอกาสดำรงชีพ
ด้วยการทำงานที่ตนเป็นผู้เลือกโดยเสรี หรือเป็นที่ยอมรับใน
ตลาดแรงงานและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ที่เปิดโอกาสให้
คนพิการเข้าร่วมและเข้าถึงได้

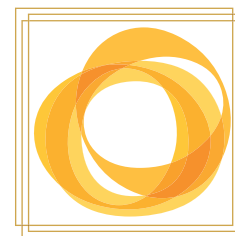
ILO

ความพิการ
แหล่งอ้างอิง
ที่เป็นประโยชน์

ILO/M: Kurokawa

ไอแอลโอทุ่มเทเพื่อความก้าวหน้าในโอกาสที่คนพิการทั้งหญิงชายจะได้ทำงานที่มีคุณค่าและสร้างผลผลิต ท่ามกลางเสรีภาพ ความเสมอภาค ความมั่นคงปลอดภัย และศักดิ์ศรีของมนุษย์ ทั้งนี้โดยมุ่งหมายที่จะส่งเสริมสิทธิในสถานประกอบการ โอกาสในการจ้างงานที่มีคุณค่า พร้อมด้วยการคุ้มครองทางสังคมรวมทั้งการเจรจาหรือเพื่อจัดการปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน

โครงการไอแอลโอ-กองทุนความช่วยเหลือจาก ประเทศไอร์แลนด์ ร่วมทำงานกับผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ในเรื่องความพิการและการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการ เข้าร่วมในการฝึกอบรมอาชีพและการเป็นเจ้าของ กิจการตลอดจนบริการในการจ้างงาน เพื่อสร้างหนทาง หลีกหนีความยากจน

หุ้นส่วนของโครงการที่เป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียสำคัญ คือ

- รัฐบาล
- ผู้แทนแรงงาน
- ผู้แทนนายจ้าง
- สำนักงานระหว่างประเทศ
- องค์กรพัฒนาภาคเอกชน รวมทั้งองค์กรทำงาน เพื่อคนพิการและของคณพิการ
- กลุ่มชุมชนต่างๆ
- สื่อ

แหล่งติดต่อ

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ไอแอลโอ)	http://www.ilo.org
ฝ่ายทักษะและความสามารถในการจ้างงาน รวมทั้งบุคคลผู้มีความพิการ	http://www.ilo.org/disability
โครงการหุ้นส่วนไอแอลโอ- กองทุนความช่วยเหลือจากประเทศไอร์แลนด์	http://www.ilo.org/inclusion
กองทุนความช่วยเหลือจากประเทศไอร์แลนด์	http://www.irishaid.gov.ie
ยูไนเต็เนชั่นส์เอนเนเบิล	http://www.un.org/disabilities

ความพิการ
ผลงาน
ด้านข้อมูลข่าวสาร

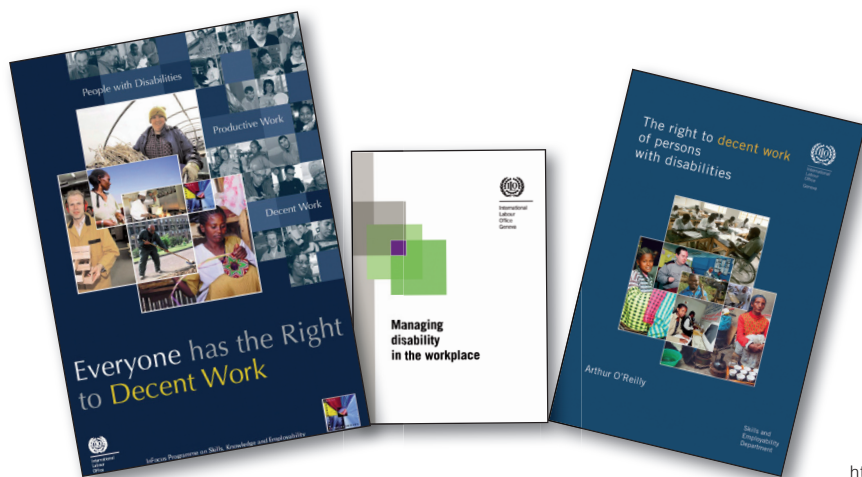

The right to decent work of persons with disabilities (สิทธิในการทำงานที่มีคุณค่าของคนพิการ) ในภาษา อัมฮาริค อาราบิก อินโดนีเซีย ฝรั่งเศส อินดู ญี่ปุ่น จีน มองโกเลีย รัสเซีย สเปน ไทย และเวียดนาม

Achieving equal employment opportunities for people with disabilities through legislation (การบรรลุความเสมอภาคในการจ้างงานสำหรับคนพิการโดยทางกฎหมาย) ในภาษาอัมฮาริค ฝรั่งเศส เขมร สวาฮีลี จีน มองโกเลีย สิงคโปร์ สเปน ไทย และเวียดนาม

ILO Code of Practice: Managing disability in the workplace (แนวปฏิบัติของไอแอลโอ:การจัดการเพื่อสนับสนุนคนพิการในสถานประกอบการ) PDF ในภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส และสเปน: <http://www.ilo.org/disability> ในภาษาอัมฮาริค อาราบิก บอสเนีย เอสโทเนีย ฟินแลนด์ เยอรมัน ฮังการี ไอซ์แลนด์ ญี่ปุ่น ลัตเวีย ลิทัวเนีย จีน มองโกเลีย เนปาล โปแลนด์ โปรตุเกส รัสเซีย และยูเครน

Count Us In (นับรวมเราด้วย) เพื่อให้สตรีพิการเข้าร่วมในกระแสหลักของการพัฒนาความเป็นเจ้าของกิจการโดยสตรีอย่างได้ผล (PDF : <http://www.ilo.org/disability>).

<http://www.ilo.org/public/english/disability/countusin/index.html>

ส่งหนังสือในภาพนี้ได้จาก :
<http://www.ilo.org/disability> หรือ disability@ilo.org

หมายเหตุ

- ¹ องค์การอนามัยโลก (WHO) ประเมินการว่าร้อยละ 10 ของประชากรโลกเป็นคนพิการ
- ² ธนาคารโลก <http://youthink.worldbank.org/issues/disabilities/>, accessed on 09.03.10
- ³ กองทุนความช่วยเหลือจากประเทศไอร์แลนด์ เป็นโครงการของรัฐบาลไอร์แลนด์ เพื่อช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา
- ⁴ Inclusion International เสนอรายงานเรื่องสิทธิมนุษยชนของผู้ใหญ่ที่มีความพิการด้านการเรียน ต่อคณะกรรมการร่วม สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสภาผู้แทนราษฎรอังกฤษ เมื่อ 24 พฤษภาคม 2550 หน้า 2
- ⁵ การดำเนินการเรื่องความพิการและการพัฒนา http://www.add.uk/disability_facts.asp, accessed on 11.12.09
- ⁶ UNICEF ศูนย์วิจัย Innocenti Research Centre รายงานฉบับที่ 13 เรื่องการส่งเสริมสิทธิเด็กพิการ 2007 หน้า 7
- ⁷ ข้อเท็จจริงเรื่องคนพิการของ UN Enable Fact sheet, <http://www.un.org/disabilities/default.asp?id=18>, accessed on 7.04.10.
- ⁸ ไม่มีข้อมูลระหว่างประเทศเรื่องคนพิการที่นำมาเปรียบเทียบกันได้น่าเชื่อถือ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะมีการใช้คำนิยามอย่างหลากหลาย และไม่มีวิธีการจัดเก็บข้อมูลที่ดีพอ
- ⁹ ILO 2009 ข้อเท็จจริงเรื่องการเข้ามีส่วนร่วมของคนพิการในกัมพูชา http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---ifp_skills/documents/publication/wcms_115096.pdf.
- ¹⁰ ILO 2009 ข้อเท็จจริงเรื่องการเข้ามีส่วนร่วมของคนพิการในจีน http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---ifp_skills/documents/publication/wcms_112380.pdf. China has as its formal name The People's Republic of China.
- ¹¹ ILO 2009 ข้อเท็จจริงเรื่องการเข้ามีส่วนร่วมของคนพิการในเอธิโอเปีย http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---ifp_skills/documents/publication/wcms_112299.pdf.
- ¹² ILO 2009 ข้อเท็จจริงเรื่องการเข้ามีส่วนร่วมของคนพิการในเคนยา http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---ifp_skills/documents/publication/wcms_115097.pdf.
- ¹³ ILO 2009 ข้อเท็จจริงเรื่องการเข้ามีส่วนร่วมของคนพิการในลาว http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---ifp_skills/documents/publication/wcms_115098.pdf.
- ¹⁴ ILO 2009 ข้อเท็จจริงเรื่องการเข้ามีส่วนร่วมของคนพิการในสหสาธารณรัฐทาจิกิสถาน http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---ifp_skills/documents/publication/wcms_111461.pdf.
- ¹⁵ ILO 2009 ข้อเท็จจริงเรื่องการเข้ามีส่วนร่วมของคนพิการในประเทศไทย http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---ifp_skills/documents/publication/wcms_112307.pdf. Thailand has as its formal name the "Kingdom of Thailand".
- ¹⁶ ILO 2009 ข้อเท็จจริงเรื่องการเข้ามีส่วนร่วมของคนพิการในอุกันดา http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---ifp_skills/documents/publication/wcms_115099.pdf.
- ¹⁷ งานสังคมสงเคราะห์ในเอเชีย : ทำดีเพื่อความดี http://www.business-in-asia.com/vietnam/vietnam_disabled.html, accessed on 22.03.10.

- ¹⁸ ILO 2009 ข้อเท็จจริงเรื่องการเข้ามีส่วนร่วมของคนพิการในแซมเบีย http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---ifp_skills/documents/publication/wcms_115100.pdf.
- ¹⁹ กระทรวงแรงงานสหรัฐ <http://www.doleta.gov/disability/htmldocs/myths.ctm>, accessed on 1.12.09
- ²⁰ เวทีนายจ้างเรื่องคนพิการ <http://www.realising-potential.org/six-building-blocks/commercial/what-researchers-sayhtml>, accessed on 07.04.20.
- ²¹ การดำเนินการเรื่องคนพิการ <http://www.disabilityaction.org/business-servicesaccess/key facts-about-access/?keywords=Good+design+should+take+into+account+everyone%92s+needs+and+consider+features+such+as+colour+and+tonal+contrast%2C+tactile+warning+surfaces%2C+hearing+enhancement+systems+%28such+as+loop+system%29%2C+>, accessed on 09.12.09.
- ²² กระทรวงแรงงานสหรัฐ <http://www.doleta.gov/disability/htmldocs/myths>, accessed on 10.12.09.
- ²³ ILO, 2007 ความสามารถในการจ้างงาน คู่มือเรื่องความพิการสำหรับนายจ้างในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก หน้า 25 และดู <http://www.bbc.co.uk/info/policies/diversity.shtml>, accessed on 22.03.10.
- ²⁴ ปักกิ่งหนึ่งบวกหนึ่ง http://www.oneplusone.org.cn/newaread_en.asp?id=3, accessed on 10.12.09.
- ²⁵ เวทีนายจ้างเรื่องคนพิการ <http://www.realising-potential.org/stakeholder-factbox/customers/>, accessed on 10.12.09.
- ²⁶ ILO และ Rehabilitation International: ทำงานร่วมกันกับสื่อคู่มือว่าด้วยบุคคลผู้มีความพิการ 1994 หน้า 9
- ²⁷ Ibid, p.11.

คู่มือสื่อสาร
เพื่อความเข้าใจ
คนพิการ

